

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันสมรรถนะผู้ประกอบการของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี
A Confirmatory Factor Analysis of Entrepreneurial Competencies
of School Administrator Under The Secondary Educational Service Area
Office Udon Thani

ณัฐชนก ทุงฝน^{1*} และ วลลภา อาริรัตน์¹

Natchanok Thungfon^{1*}, Wallapha Ariratanana¹

¹คณะสหวิทยาการ Faculty of Interdisciplinary Studies

¹มหาวิทยาลัยขอนแก่น Khon Kaen University

*Corresponding author E-mail : natchanok.t@kkumail.com

Received: January 29, 2026 Revised: May 12, 2026 Accepted: May 28, 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะผู้ประกอบการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน (2) ตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลตัวบ่งชี้สมรรถนะผู้ประกอบการของผู้บริหารสถานศึกษากับข้อมูลเชิงประจักษ์กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี จำนวน 300 คน ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีค่าความเที่ยงตรงอยู่ระหว่าง 0.80–1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.905 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะผู้ประกอบการของผู้บริหารสถานศึกษาประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ (1) การริเริ่มสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม (2) การจัดการความเสี่ยง (3) การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ (4) ทักษะเชิงสังคมผู้ประกอบการ และ (5) แรงจูงใจในการบรรลุความสำเร็จ โดยแต่ละองค์ประกอบมีตัวบ่งชี้จำนวน 3 ตัวบ่งชี้ รวมทั้งสิ้น 15 ตัวบ่งชี้ นอกจากนี้ ผลการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างพบว่า โมเดลองค์ประกอบสมรรถนะผู้ประกอบการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่า $\chi^2 = 91.60$, $df = 74$, $p\text{-value} = 0.081$, $RMSEA = 0.028$, $SRMR = 0.020$, $CFI = 0.996$ และ $TLI = 0.994$

คำสำคัญ : การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน, สมรรถนะผู้ประกอบการ, ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The purposes of this research were: (1) to examine the components and indicators of entrepreneurial competencies of school administrators, and (2) to verify the goodness-of-fit of the entrepreneurial competency indicator model with empirical data. The sample consisted of 300 school administrators and teachers under the Secondary Educational Service Area Office Udonthani, selected through multi-stage random sampling. The research instrument was a five-point rating scale questionnaire with content validity indices ranging from 0.80 to 1.00 and a reliability coefficient of 0.905. Data were analyzed using Confirmatory Factor Analysis (CFA) with a computer-based statistical software program. The results revealed that the entrepreneurial competencies of school administrators comprised five main components: (1) innovative initiative, (2) risk management, (3) effective management, (4) entrepreneurial social skills, and (5) achievement motivation. Each component consisted of three indicators, resulting in a total of fifteen indicators. Furthermore, the structural validity analysis indicated that the entrepreneurial competency component model of school administrators demonstrated a good fit with the empirical data, as evidenced by the following indices: $\chi^2 = 91.60$, $df = 74$, $p\text{-value} = 0.081$, $RMSEA = 0.028$, $SRMR = 0.020$, $CFI = 0.996$, and $TLI = 0.994$.

Keywords : Confirmatory Factor Analysis, Entrepreneurial Competencies, School Administrators

1. บทนำ

การบริหารและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในศตวรรษที่ 21 การมุ่งเน้นเพียงองค์ความรู้และทักษะพื้นฐานอาจไม่เพียงพอต่อการขับเคลื่อนองค์กรให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลสำคัญในการนำพาวงค์กรทางการศึกษาไปสู่ความสำเร็จ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีสมรรถนะผู้ประกอบการจึงเป็นปัจจัยเชิงระบบที่เกื้อหนุนให้โรงเรียนขับเคลื่อนไปสู่ผลลัพธ์ การเรียนรู้ที่มีคุณภาพในบริบทที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว ทั้งนี้ “สมรรถนะผู้ประกอบการของผู้บริหารสถานศึกษา” หมายถึง ครอบคลุมความสามารถในการริเริ่มสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม การจัดการความเสี่ยง การบริหารทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ การใช้ทักษะเชิงสังคมเพื่อระดมความร่วมมือ และแรงจูงใจภายในเพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จของโรงเรียน (Akyürek & Karabay, 2022; Halima & Suprapti, 2022) สมรรถนะดังกล่าวไม่เพียงแต่ช่วยในการขับเคลื่อนโรงเรียนให้มีความพร้อมในการจัดการ แต่ยังสร้างความพร้อมให้กับตลาดแรงงานในอนาคต งานวิจัยจำนวนมากชี้ให้เห็นว่าทุนมนุษย์ที่มีคุณภาพและเป็นที่ต้องการขององค์กรในศตวรรษใหม่นั้น คือบุคลากรที่มีสมรรถนะผู้ประกอบการซึ่งสามารถคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ และบริหารจัดการความเสี่ยงได้ (Yukl, G, 2013) สอดคล้องกับงานวิจัยของ Sangthong, K., and Boonrat, A. (2025) ที่พบว่า ผู้บริหารที่มีสมรรถนะผู้ประกอบการจะเป็นผู้นำที่ส่งเสริม การพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง โดยจัดสรรโอกาสการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ เช่น การอบรม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชนวิชาชีพ (PLC) และการทดลองนวัตกรรมในห้องเรียน ส่งผลให้ครูมีความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพิ่มทักษะการแก้ปัญหาและยกระดับมาตรฐานวิชาชีพ อีกทั้งการจัดการเรียนการสอน โดยใช้นวัตกรรมเข้ามาบูรณาการในชั้นเรียน ทำให้นักเรียนได้สัมผัสการเรียนรู้ที่มีความหมาย มุ่งพัฒนาสมรรถนะศตวรรษที่ 21 ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร การร่วมมือ และการใช้เทคโนโลยีอย่างเป็นเหตุเป็นผล อีกทั้งสมรรถนะผู้ประกอบการของผู้บริหารสถานศึกษายังส่งผลให้เกิดวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงและนวัตกรรม ผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์และทักษะการบริหารทรัพยากร สามารถสร้างระบบติดตามประเมินผล ขับเคลื่อน เครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกและบริหารความเสี่ยงอย่างเป็นระบบ ผลที่เกิดขึ้นคือสถานศึกษา มีความคล่องตัวในการตอบสนองต่อบริบทภายนอก สามารถสร้างความแตกต่างเชิงคุณภาพและยกระดับความเชื่อมั่นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย นำไปสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมที่พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเศรษฐกิจในอนาคต

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานีได้ขับเคลื่อนนโยบายสำคัญของกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติ โดยมุ่งเน้นวิสัยทัศน์ “องค์กรคุณภาพ สร้างคนคุณภาพ และมีความสุข” จากการรายงานผลการจัดการศึกษาประจำปี 2567 พบว่า ด้านคุณภาพการศึกษานักเรียนบางส่วนยังขาดทักษะในการเรียนรู้และการมีภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิต ครูผู้สอนบางส่วนขาดสมรรถนะในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) ที่ส่งเสริมสมรรถนะที่จำเป็นและทักษะในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนบางแห่งขาดแนวทางในการแก้ไขปัญหาและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้นเพื่อให้เกิดการบรรลุตามนโยบาย ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องพัฒนาสมรรถนะผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Competencies) เพื่อการยกระดับและสร้างนวัตกรรมในสถานศึกษา

ผ่านกระบวนการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดอย่างสร้างสรรค์และเกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้นจากการเรียนรู้เชิงนวัตกรรม เพื่อยกระดับสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม จนกลายเป็นองค์กรชั้นนำต้นแบบต่อไปในอนาคต (Thongsawat, S and Thawilkan, D., 2025)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่ได้กล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องสัมพันธ์กับการศึกษาข้อมูลเชิงประจักษ์ที่สอดคล้องกับบริบทนำสู่การพัฒนาสมรรถนะผู้ประกอบการของผู้บริหารสถานศึกษา สอดคล้องกับ บุญจักรวาล รอดบำเรอและคณะ (2567) ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำแบบผู้ประกอบการสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา เอกชน ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำแบบผู้ประกอบการสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน ที่สำคัญ ดังนี้ 1) ด้านความคิดเชิงนวัตกรรม 2) ด้านนักวิสัยทัศน์ 3) ด้านการมีวิธีการเชิงรุก 4) ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และ 5) ด้านความกล้าเสี่ยง ซึ่งการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารทั้งในระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา โดยการพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะ และเจตคติของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงให้เห็นถึงการปฏิบัติงานที่มุ่งเน้นไปสู่การประสบความสำเร็จ ในการใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เพื่อพัฒนานวัตกรรม จัดการและประเมินความเสี่ยงอย่างรอบคอบ บริหารทรัพยากรและกระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพ สร้างและรักษาความสัมพันธ์ทางสังคมเพื่อความร่วมมือตลอดจนมีแรงจูงใจภายในเพื่อบรรลุเป้าหมายและความสำเร็จขององค์กรอย่างยั่งยืน

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะผู้ประกอบการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี

2.2 เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลตัวบ่งชี้สมรรถนะผู้ประกอบการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานีกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3. ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 ประชากร และกลุ่มตัวอย่างวิจัย

ประชากรในการศึกษาคั้งนี้ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี ปีการศึกษา 2568 รวมทั้งสิ้น 2,515 คน แบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 152 คน และครูผู้สอน 2,363 คน การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้เกณฑ์สำหรับกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็นฟังก์ชันของ พารามิเตอร์หรือตัวแปรในการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) ตามแนวคิดของ Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2014) ตามหลักเกณฑ์วิจัยครั้งนี้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 15 คนต่อ 1 พารามิเตอร์ โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบครั้งนี้มี 15 พารามิเตอร์ จึงได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 300 คน โดยแบ่งออกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 19 คน และครูผู้สอน จำนวน 281

คน กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน โดยขั้นแรกแบ่งชั้นตามขนาดของโรงเรียน คือ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก ขั้นที่สองสุ่มอย่างง่ายตามสัดส่วนที่กำหนด

3.2 เครื่องมือวิจัย

การดำเนินการวิจัยมีกระบวนการ ดังนี้ ศึกษาเอกสารและงานวิจัย สร้างเครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้ประกอบการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี ที่สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย มีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ โดยสังเคราะห์จากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และกรอบแนวคิด โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารและครู แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 รวบรวมข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ตำแหน่งปัจจุบัน เพศ อายุ ประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งปัจจุบัน ระดับการศึกษา ขนาดของโรงเรียนของกลุ่มตัวอย่าง และตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะผู้ประกอบการของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 36 ข้อ โดยวัดระดับความคิดเห็น มาตราวัดประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ แบบลิเคิร์ต สเกล (Likert Scale) เครื่องมือนี้ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ ด้านการบริหารสถานศึกษา 3 ท่าน ซึ่งได้ค่าดัชนี ความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 และมีการปรับปรุงตามคำแนะนำ จากนั้นนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง 30 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน และครูผู้สอน จำนวน 27 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างหลัก เพื่อวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นด้วยค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นดังนี้ (1) การริเริ่มสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม 0.857 (2) การจัดการความเสี่ยง 0.858 (3) การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ 0.890 (4) ทักษะเชิงสังคมผู้ประกอบการ 0.912 (5) แรงจูงใจในการบรรลุความสำเร็จ 0.924 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.905 และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) เพื่อทำการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลตัวบ่งชี้ของสมรรถนะผู้ประกอบการที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยนี้ดำเนินการด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูป โดยใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดการและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบตามขั้นตอนต่อไปนี้

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามในตอนต้น ประกอบด้วย ตำแหน่งปัจจุบัน เพศ อายุ ประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งปัจจุบัน ระดับการศึกษา ขนาดของโรงเรียนของกลุ่มตัวอย่าง นำข้อมูลมาคำนวณค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อสรุปและทำความเข้าใจลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

2) การวิเคราะห์ความเหมาะสมของตัวบ่งชี้สมรรถนะผู้ประกอบการของผู้บริหารสถานศึกษา ใช้สถิติอ้างอิงในการทดสอบความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ โดยใช้ค่า Bartlett's Test of Sphericity ที่ต้องมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\text{sig} < .05$) และค่าดัชนี KMO (Kaiser Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy)

ซึ่งควรมีค่ามากกว่า 0.5 เพื่อให้เหมาะสมในการวิเคราะห์องค์ประกอบตัวบ่งชี้ที่คัดเลือกเพื่อใช้ในการทดสอบ ต้องมีค่าเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.00 และค่าสัมประสิทธิ์การกระจายไม่เกิน 20%

3) การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) โดยแปลงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อสรุปความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในสมรรถนะผู้ประกอบการของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การตัดสินใจผลการวิเคราะห์ข้อมูลพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) กำหนดดังนี้ $r = 0.00$ แสดงว่า ไม่มีความสัมพันธ์ $0.01 < r < 0.33$ แสดงว่า มีความสัมพันธ์ในระดับน้อย $0.34 < r < 0.67$ แสดงว่า มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง และ $0.68 < r < 1.00$ แสดงว่า มีความสัมพันธ์ในระดับสูง

4) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) ทำการทดสอบความสอดคล้องของโมเดลโครงสร้าง องค์ประกอบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ เพื่อหาน้ำหนัก องค์ประกอบของตัวแปรที่ใช้ในการสร้างตัวบ่งชี้และตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลจริง ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง

4. ผลการศึกษาและอภิปรายผล

4.1 ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี จากการวิจัยพบว่าสมรรถนะผู้ประกอบการของผู้บริหารสถานศึกษา มีจำนวน 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การริเริ่มสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม มี 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ การใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ การทำงานเป็นทีมแบบมีส่วนร่วม และการสร้างบรรยากาศแห่งองค์การ นวัตกรรม 2) การจัดการความเสี่ยง มี 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ การประเมินความเสี่ยง การระบุความเสี่ยง และการติดตามผลการดำเนินงาน 3) การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มี 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ การบริหารที่มีวิสัยทัศน์ การมีส่วนร่วมของชุมชน และการจัดการทรัพยากร 4) ทักษะเชิงสังคมผู้ประกอบการ มี 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ การสื่อสารและสร้างปฏิสัมพันธ์ การแก้ปัญหาและตัดสินใจ และความเป็นมืออาชีพ และ 5) แรงจูงใจในการบรรลุความสำเร็จ มี 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ความเชื่อมั่นในความสำเร็จของตนเอง การตั้งเป้าหมายในการแข่งขัน และมองความท้าทายเป็นโอกาส

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเพื่อดูค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของตัวแปร พบว่า องค์ประกอบสมรรถนะผู้ประกอบการของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 5 องค์ประกอบ ทุกคู่มีความสัมพันธ์ กันในทิศทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.910 - 0.960 โดยคู่ ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดลำดับแรก คือ การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ($r = 0.960$) แสดงว่าตัวแปรความสัมพันธ์กันมาก รองลงมา คือ การจัดการความเสี่ยง ($r = 0.940$) แรงจูงใจในการบรรลุความสำเร็จ ($r = 0.940$) ทักษะเชิงสังคมผู้ประกอบการ ($r = 0.920$) และส่วนคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำสุด คือ การริเริ่มสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม ($r = 0.910$) ตัวแปรทั้งคู่มิมีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุด แต่ก็ยังมีความสัมพันธ์ กันในทิศทางบวก และพบว่า ตัวแปรสมรรถนะผู้ประกอบการของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่า KMO มีค่าเท่ากับ 0.962 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.5 แสดงว่าตัวแปรมีความสัมพันธ์กันเหมาะสมที่จะนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันได้ และเมื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติด้วย Bartlett's Test of Sphericity พบว่ามีค่าเท่ากับ 4272.941

($P < 0.05$) แสดงว่าเมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแตกต่างจากเมทริกซ์เอกลักษณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าข้อมูลมีความเหมาะสมที่จะนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

4.2 ผลการวิจัยพบว่าโมเดลสมรรถนะผู้ประกอบการของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีองค์ประกอบหลัก 5 ด้าน ที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบและค่าสัมประสิทธิ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ เรียงลำดับจากค่ามากไปน้อย ดังนี้ 1) การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ให้ความสำคัญกับการบริหารที่มีวิสัยทัศน์ การมีส่วนร่วมของชุมชน และการจัดการทรัพยากร 2) การจัดการความเสี่ยง ให้ความสำคัญกับการประเมินความเสี่ยง การระบุความเสี่ยง และการติดตามผลการดำเนินงาน 3) แรงจูงใจในการบรรลุความสำเร็จ ให้ความสำคัญกับความเชื่อมั่นในความสำเร็จของตนเอง การตั้งเป้าหมายในการแข่งขัน และมองความท้าทายเป็นโอกาส 4) ทักษะเชิงสังคมผู้ประกอบการ ให้ความสำคัญกับการสื่อสารและสร้างปฏิสัมพันธ์ การแก้ปัญหาและตัดสินใจ และความเป็นมืออาชีพ 5) การริเริ่มสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม ให้ความสำคัญกับการใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ การทำงานเป็นทีมแบบมีส่วนร่วม และการสร้างบรรยากาศแห่งองค์การนวัตกรรม

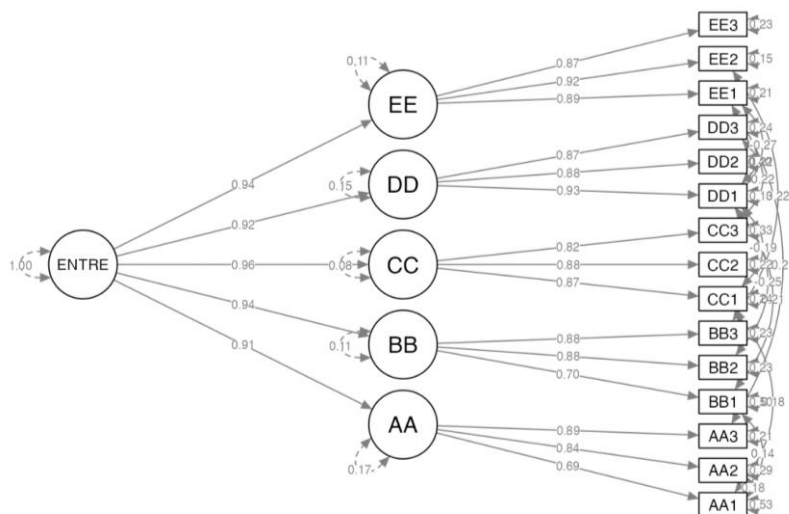
ค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลการวัดสมรรถนะผู้ประกอบการของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า องค์ประกอบเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด เมื่อพิจารณาค่าไคสแควร์ (chi-square) เท่ากับ 91.6 ค่าองศาอิสระ (df) เท่ากับ 74 ค่านัยสำคัญ เท่ากับ 0.081 แสดงว่าค่าไคสแควร์ไม่มี นัยสำคัญทางสถิติ ค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณพารามิเตอร์ (RMSEA) เท่ากับ 0.028 ค่าดัชนีวัดความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 0.996 ค่าดัชนีตรวจสอบความกลมกลืน (TLI) เท่ากับ 0.994 และค่าดัชนีรากที่สองกำลังสองเฉลี่ย (SRMR) เท่ากับ 0.020 สามารถแสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันตัวบ่งชี้สมรรถนะผู้ประกอบการของผู้บริหารสถานศึกษา ได้ดังตารางที่ 1 และภาพที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันองค์ประกอบสมรรถนะผู้ประกอบการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี

องค์ประกอบหลัก	น้ำหนักองค์ประกอบ			ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2)
	β	S.E.	T	
1. การริเริ่มสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม (AA)	0.910	0.2422	9.04	0.828
1) การใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์	0.686	0.0310	9.15	0.471
2) การทำงานเป็นทีมแบบมีส่วนร่วม	0.841	0.0338	10.32	0.708
3) การสร้างบรรยากาศแห่งองค์การนวัตกรรม	0.889	0.0353	10.45	0.791
2. การจัดการความเสี่ยง (BB)	0.943	0.3656	7.73	0.889
1) การประเมินความเสี่ยง	0.705	0.0295	7.93	0.497
2) การระบุความเสี่ยง	0.879	0.0344	8.51	0.772
3) การติดตามผลการดำเนินงาน	0.880	0.0344	8.52	0.774

องค์ประกอบหลัก	น้ำหนักองค์ประกอบ			ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2)
	β	S.E.	T	
3. การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ (CC)	0.959	0.5143	6.61	0.920
1) การบริหารที่มีวิสัยทัศน์	0.874	0.0347	7.10	0.764
2) การมีส่วนร่วมของชุมชน	0.882	0.0350	7.10	0.778
3) การจัดการทรัพยากร	0.816	0.0328	7.02	0.665
4. ทักษะเชิงสังคมผู้ประกอบการ (DD)	0.923	0.2445	9.84	0.853
1) การสื่อสารและสร้างปฏิสัมพันธ์	0.931	0.0310	11.43	0.866
2) การแก้ปัญหาและตัดสินใจ	0.882	0.0283	11.96	0.779
3) ความเป็นมืออาชีพ	0.870	0.0303	11.00	0.757
5. แรงจูงใจในการบรรลุความสำเร็จ (EE)	0.943	0.3105	9.14	0.889
1) ความเชื่อมั่นในความสำเร็จของตนเอง	0.891	0.0285	10.39	0.793
2) การตั้งเป้าหมายในการแข่งขัน	0.923	0.0292	10.49	0.851
3) มองความท้าทายเป็นโอกาส	0.875	0.0282	10.28	0.765

จากตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันขององค์ประกอบหลักสมรรถนะผู้ประกอบการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี พบว่าองค์ประกอบในรูปคะแนนมาตรฐานที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) มีขนาดตั้งแต่ 0.910 - 0.959 โดยองค์ประกอบในรูปคะแนนมาตรฐานที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด ได้แก่ การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ($\beta = 0.959$) มีค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ (R^2) เท่ากับ 0.920 รองลงมาได้แก่ การจัดการความเสี่ยง และแรงจูงใจในการบรรลุความสำเร็จ ที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากัน คือ ($\beta = 0.943$) มีค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ (R^2) เท่ากับ 0.889 และองค์ประกอบในรูปคะแนนมาตรฐานที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบน้อยที่สุดได้แก่ การริเริ่มสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม ($\beta = 0.910$) มีค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ (R^2) เท่ากับ 0.828 ตามลำดับ เมื่อพิจารณารายตัวบ่งชี้ พบว่า ตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบหลักมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) อยู่ในช่วงตั้งแต่ 0.686 - 0.931

chi-square = 91.6, df = 74, chi-square /df = 1.237, P-Value = 0.081, RMSEA = 0.028,
SRMR = 0.020, CFI = 0.996 และ TLI = 0.994

ภาพที่ 1 โมเดลการวัดองค์ประกอบสมรรถนะผู้ประกอบการของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี ที่มีการปรับแก้แล้ว

5. สรุปผล

5.1 ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าองค์ประกอบหลักของสมรรถนะผู้ประกอบการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 15 ตัวบ่งชี้ ที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบและค่าสัมประสิทธิ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ เรียงลำดับจากค่ามากไปน้อย ดังนี้ 1) การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มี 3 ตัวบ่งชี้ 2) การจัดการความเสี่ยง มี 3 ตัวบ่งชี้ 3) แรงจูงใจในการบรรลุความสำเร็จ มี 3 ตัวบ่งชี้ 4) ทักษะเชิงสังคมผู้ประกอบการ มี 3 ตัวบ่งชี้ และ 5) การริเริ่มสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม มี 3 ตัวบ่งชี้ สอดคล้องกับ Thongsawat, S. and Thawilkan, D. (2025) ที่ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้ประกอบการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยศึกษาและพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะผู้ประกอบการของผู้บริหารโรงเรียนได้ 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ความฉลาดรู้ในการจัดการแบบผู้ประกอบการ 2) การริเริ่มสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม 3) ทักษะเชิงสังคมของผู้ประกอบการ 4) การจัดการความเสี่ยงเพื่อโอกาสในการแข่งขัน 5) ภาวะผู้นำผู้ประกอบการ และ 6) แรงจูงใจการทำงานสู่ความสำเร็จ ซึ่งพบว่ามีค่า Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) เท่ากับ 0.962 และค่า Bartlett's Test of Sphericity เท่ากับ 4272.941 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรมีความสัมพันธ์กันอย่างเหมาะสม และสามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อการจัดการเรียนการสอนของครูในสถานศึกษา สนับสนุนการเรียนการสอนเชิงนวัตกรรม เปิดโอกาสให้ครูได้แสดงศักยภาพในการสร้างสรรคการเรียนรู้ เช่น การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning การสร้างเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างครูและบุคลากรหรือการสนับสนุนการวิจัยในชั้นเรียน สิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ร่วมกันและช่วยพัฒนาสมรรถนะความเป็นมืออาชีพของครู Rammanee, S and Ngencham, S.

(2014) ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดอย่างสร้างสรรค์และเกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้นจากการเรียนรู้เชิงนวัตกรรม เพื่อยกระดับสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมจนกลายเป็นองค์กรชั้นนำต้นแบบต่อไปในอนาคต (Secondary Educational Service Area Office Udon Thani, 2024)

5.2 จากผลการวิจัยพบว่า โมเดลตัวบ่งชี้สมรรถนะผู้ประกอบการของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ค่าดัชนีกลมกลืนของโมเดลการวัดเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด เรียงตามค่าน้ำหนักองค์ประกอบสมรรถนะผู้ประกอบการของผู้บริหารสถานศึกษา ได้ดังนี้

1) องค์ประกอบด้านการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

เป็นองค์ประกอบที่มีค่าน้ำหนักมากที่สุด ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพเป็นแกนหลักของสมรรถนะผู้ประกอบการของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งบ่งชี้ว่าความสามารถในการวางแผน จัดการองค์กรและควบคุม การดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มีบทบาทสำคัญต่อการขับเคลื่อนภารกิจของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ (Secondary Educational Service Area Office Udon Thani, 2024) ผู้บริหารที่มีสมรรถนะด้านการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพจะสามารถบูรณาการทรัพยากร บุคลากร และกระบวนการทำงานให้เกิดความสอดคล้องและเสริมพลังซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ลักษณะสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปัจจุบัน การมีสมรรถนะด้านนี้ในระดับสูงจึงช่วยให้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง ลดความสูญเปล่าในการใช้ทรัพยากร และเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาโดยรวม ทั้งนี้ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ Demirbilek, M. and Çetin, M. (2021) ซึ่งชี้ให้เห็นว่าความสามารถของผู้บริหารในการออกแบบและพัฒนาระบบการบริหารงานของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ขององค์กร โดยมุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ส่งเสริมการเกิดนวัตกรรม ความคล่องตัวในการดำเนินงาน และการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงอย่างยั่งยืน เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษาบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

2) องค์ประกอบด้านการจัดการความเสี่ยง

ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า การจัดการความเสี่ยง เป็นหนึ่งในสมรรถนะที่สำคัญของผู้ประกอบการผู้บริหารสถานศึกษาที่ช่วยให้การดำเนินงานของโรงเรียนมีความราบรื่นภายใต้บริบทที่มีความเปลี่ยนแปลงและไม่แน่นอน การจัดการความเสี่ยงไม่เพียงแต่เกี่ยวข้องกับการประเมินและควบคุมความเสี่ยงเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการวางระบบระเบียบการป้องกัน การติดตาม และการตอบสนองต่อเหตุการณ์ที่อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาและความต่อเนื่องของภารกิจที่กำหนดไว้ในวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ตัวงานวิจัยด้านการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาพบว่าผู้บริหารที่สามารถประเมินและจัดการความเสี่ยงได้อย่างเป็นระบบ มีการกำหนดวัตถุประสงค์ ความเสี่ยง และกระบวนการติดตามผลที่ชัดเจนอยู่ในระดับสูง ซึ่งทำให้การบริหารความเสี่ยงเป็นกลไกสำคัญในการรักษาคุณภาพและความต่อเนื่องของการจัดการศึกษา (Secondary Educational Service Area Office Udon Thani, 2024) สอดคล้องกับงานวิจัยของ Ricci, M. C. (2018) พบว่า ผู้บริหารที่มีแนวคิดเชิงกลยุทธ์จะสามารถกำหนดเป้าหมายและจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงได้ดียิ่งขึ้น รวมถึงเสริมสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้และการเตรียมพร้อมรับความไม่แน่นอนของสภาพแวดล้อม

3) องค์ประกอบด้านแรงจูงใจในการบรรลุความสำเร็จ

ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า ผู้นำด้านการศึกษามีการสร้างวิสัยทัศน์ในองค์กรเกี่ยวกับความมุ่งมั่นของคนในองค์กร มีความคาดหวังสูงเกี่ยวกับความสำเร็จของนักเรียนทุกคน สิ่งนี้สำคัญอย่างยิ่งเมื่อเราจัดการกับทั้งความสำเร็จและมองหาของว่างของโอกาส ซึ่งผู้นำได้ลงใจใช้วิธีการมากมายในการบรรลุเป้าหมายนี้ด้วยระดับความสำเร็จที่แตกต่างกันไป ทำให้เกิดการสร้างชุมชนการเรียนรู้ด้านความคิดแบบเติบโต ผู้นำควรแสดงให้เห็นเพื่อเป็นแบบอย่างและเป็นผู้นำการสร้างความสัมพันธ์เชิงบวกที่เข้มแข็ง ไว้วางใจได้เป็นสิ่งแรกและสำคัญ (Rogelberg, S. G. and Stanton, J. M., 2007) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Nugroho, T. (2024) พบว่า มุมมองเชิงทฤษฎี แรงจูงใจในการบรรลุความสำเร็จเกี่ยวข้องกับความต้องการในการประสบความสำเร็จและมาตรฐานสูง (need for achievement) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของภาวะผู้นำที่มีผลต่อการแสดงพฤติกรรมเชิงกลยุทธ์และการขับเคลื่อนองค์กรไปสู่เป้าหมายที่สูงขึ้น เพราะผู้นำที่มีแรงจูงใจในการบรรลุความสำเร็จมักมีแนวคิดริเริ่มและสามารถจัดการกับอุปสรรคต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพได้มากกว่า

4) องค์ประกอบด้านทักษะเชิงสังคมผู้ประกอบการ

ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า ทักษะเชิงสังคมของผู้ประกอบการสะท้อนความสามารถในการสื่อสาร การสร้างความสัมพันธ์ และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ขณะที่การริเริ่มสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรมสะท้อนความสามารถในการคิดริเริ่มแนวทางการพัฒนาแนวปฏิบัติที่แตกต่าง และการนำแนวคิดเชิงสร้างสรรค์ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการเพื่อยกระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานและการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับแนวคิด (Yukl, G., 2013) พบว่า ทักษะเชิงสังคมมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการสร้างความร่วมมือ การมีส่วนร่วมและการยอมรับการเปลี่ยนแปลงของบุคลากร โดยผู้บริหารที่มีทักษะเชิงสังคมในระดับสูงจะสามารถประสานความร่วมมือกับครู บุคลากร ผู้ปกครอง และชุมชนได้อย่างเหมาะสม ซึ่งเอื้อต่อการขับเคลื่อนนโยบาย การพัฒนานวัตกรรม และการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา

5) องค์ประกอบด้านการริเริ่มสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม

เป็นองค์ประกอบที่มีค่าน้ำหนักน้อยที่สุด พบว่า การริเริ่มสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรมของผู้บริหารมีอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากรและเชื่อมโยงกับการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ภายในองค์กรที่เอื้อต่อการยอมรับแนวคิดใหม่ และการทดลองแนวปฏิบัติที่แตกต่าง (Nugroho, T, 2024) ซึ่งสอดคล้องกับ OECD (2020) ซึ่งชี้ให้เห็นว่า การริเริ่มสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรมของผู้บริหารมีความเชื่อมโยงกับความสามารถในการบริหารการเปลี่ยนแปลงและการขับเคลื่อนองค์กรอย่างยั่งยืน โดยผู้บริหารที่มีพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมจะมีบทบาทสำคัญในการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เปิดกว้างต่อแนวคิดใหม่ การเรียนรู้ร่วมกัน และการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

การศึกษาสมรรถนะผู้ประกอบการของผู้บริหารสถานศึกษาได้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญขององค์ประกอบหลัก 5 ประการ ที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบและค่าสัมประสิทธิ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ เรียงลำดับจากค่ามากไปน้อย ดังนี้ 1) การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ 2) การจัดการความเสี่ยง 3) แรงจูงใจในการ

บรรลุความสำเร็จ 4) ทักษะเชิงสังคมผู้ประกอบการ และ 5) การริเริ่มสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม โดยแต่ละองค์ประกอบมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาสมรรถนะผู้ประกอบการ โดยเป็นปัจจัยเชิงระบบที่เกื้อหนุนให้สถานศึกษาขับเคลื่อนไปสู่ผลลัพธ์ การเรียนรู้ที่มีคุณภาพในบริบทที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว ซึ่งแนวคิดนี้สอดคล้องกับแนวคิด Akyürek, M. İ. and Karabay, E. (2022) และ Halima, N. and Suprapti, S. (2022) ซึ่งเห็นว่าสมรรถนะผู้ประกอบการของผู้บริหารสถานศึกษา ครอบคลุมความสามารถในการริเริ่มสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม การจัดการความเสี่ยง การบริหารทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ การใช้ทักษะเชิงสังคมเพื่อระดมความร่วมมือและแรงจูงใจภายในเพื่อบูมสูงสุดความสำเร็จของสถานศึกษา ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้นำไปสู่การยกระดับสมรรถนะศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน ทำให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความพร้อมและทันสมัยที่พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเศรษฐกิจในอนาคต

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

6.1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรส่งเสริมการพัฒนาผู้บริหารผ่านกระบวนการเรียนรู้เชิงปฏิบัติที่มุ่งเสริมสร้างสมรรถนะด้านการบริหารจัดการ การริเริ่มสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม และการทำงานเชิงบูรณาการ เพื่อเพิ่มประสิทธิผลการขับเคลื่อนสถานศึกษา

6.1.2 ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการประเมินและพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ เชื่อมโยงผลการประเมินสมรรถนะกับการวางแผนพัฒนารายบุคคล เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาในระดับพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

6.1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรพัฒนาสมรรถนะผู้ประกอบการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยเน้น สมรรถนะด้านการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มีค่าน้ำหนักสูงสุด เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการวางแผน การบริหารจัดการเชิงระบบ และการขับเคลื่อนสถานศึกษาให้ดำเนินงานได้อย่างมั่นคงและมีทิศทางที่ชัดเจนตามวิสัยทัศน์ขององค์กร

6.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยในครั้งต่อไป

6.2.1 เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันเองค่อนข้างสูง ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการทดสอบความตรงเชิงจำแนก ((Discriminant Validity) เพื่อยืนยันความแตกต่างของแต่ละองค์ประกอบ

6.2.2 การวิจัยครั้งต่อไปควรนำองค์ประกอบที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ในการศึกษาด้วยระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้ประกอบการของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ต่อการนำผลการวิจัยไปใช้ในการบริหารและจัดการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม

6.2.3 ควรนำองค์ประกอบดังกล่าวไปใช้ในการวิจัยเชิงลึก เช่น การวิจัยแบบกรณีศึกษา (Case Study Research) หรือการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ในบริบทของสถานศึกษาจริง เพื่อศึกษา

กระบวนการนำไปใช้และผลลัพธ์เชิงปฏิบัติ และพัฒนาเป็นแนวปฏิบัติที่ดี (Good Practice) สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาที่มีบริบทใกล้เคียงกัน

7. กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยในครั้งนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยการช่วยเหลือและเอาใจใส่ของรองศาสตราจารย์ ดร.วัลลภา อาริรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้คำปรึกษาและแนะนำในทุกขั้นตอนของการดำเนินการวิจัย คณาจารย์สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกท่านที่เมตตาให้ข้อเสนอแนะเพื่อให้งานวิจัยนี้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น รวมถึงคณะผู้บริหารและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี สำหรับความร่วมมือตอบแบบสอบถามเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการวิจัย

8. เอกสารอ้างอิง

- Akyürek, M. İ. and Karabay, E. (2022). Developing innovative school leadership scale and teachers' views on innovative school leadership. *Journal of Educational Leadership and Policy Studies*, 6(1), 1–20.
- Demirbilek, M. and Çetin, M. (2021). Entrepreneurship competencies of school principals: A scale development study International. *Journal of Contemporary Educational Research*, 8(3), 55–80. <https://doi.org/10.33200/ijcer.847110>.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2014). *Multivariate data analysis* (7th ed.). Pearson Education.
- Halima, N. and Suprpti, S. (2022). Implementation of principal's entrepreneurship competency in building competitive advantage (case study at SMK 7 Malang, East Java, Indonesia). *International Journal of English Literature and Social Sciences*, 7(2), 333–339. <https://doi.org/10.22161/ijels.72.48>.
- Nugroho, T. (2024). Influence of leadership competence, achievement motivation, and organizational learning culture on administrative staff performance at Universitas Gadjah Mada Graduate School. *Global Educational Research Review*, 1(3), <https://journal.myresearch.id/gerr/article/view/24>.
- OECD. (2020). *Innovating education and educating for innovation*. OECD Publishing.
- Ricci, M. C. (2018). *Mindsets in the classroom: Building a culture of success and student achievement in schools*. Prufrock Press.
- Rogelberg, S. G. and Stanton, J. M. (2007). Introduction: Understanding and dealing with organizational survey nonresponse. *Organizational Research Methods*, 10(2), 195–209.

- Rammanee, S., and Ngencham, S. (2014). The Strategies of Building Teacher Professional Commitment in Basic Education Institutions. *EAU Heritage Journal*, 4(1), 112–124. <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/EAUHJSocSci/article/view/26605/22572>
- Sangthong, K., and Boonrat, A. (2025). Educational risk management of school administrators under Pattani Primary Educational Service Area Office 3. *Interdisciplinary Academic and Research Journal*, 5(5), 197–214. <https://doi.org/10.60027/iarj.2025.285543>
- Secondary Educational Service Area Office Udon Thani. (2024). *Annual education report 2024*. Secondary Educational Service Area Office Udon Thani.
- Thongsawat, S. and Thawilkan, D. (2025). *A model for developing entrepreneurial competencies of primary school administrators under the Office of the Basic Education Commission (Doctoral dissertation, Khon Kaen University)*. Khon Kaen University.
- Yukl, G. (2013). *Leadership in organizations (8th ed.)*. Pearson Education.